

openbaar ministerie
ministère public

Collège des procureurs généraux

Bruxelles, le 18 juin 2018

**CIRCULAIRE N° 15/2015 DU
COLLÈGE DES PROCUREURS
GÉNÉRAUX PRÈS LES COURS
D'APPEL**

Monsieur le Procureur général,
Monsieur le Procureur fédéral,
Madame/Monsieur le Procureur du Roi,
Madame/Monsieur l'Auditeur du travail,

**VERSION RÉVISÉE
18.06.2018**

**OBJET : Circulaire commune du ministre
de la Justice et du Collège des procureurs
généraux relative à la constatation,
l'enregistrement et la politique des
poursuites en matière de détention et de
vente au détail de drogues illicites**

College van Procureurs- generaal

Brussel, 18 juni 2018

**OMZENDBRIEF NR. 15/2015 VAN
HET COLLEGE VAN
PROCUREURS-GENERAAL BIJ DE
HOVEN VAN BEROEP**

Mijnheer de Procureur-generaal,
Mijnheer de Federale Procureur,
Mevrouw/Mijnheer de Procureur des Konings,
Mevrouw/Mijnheer de Arbeidsauditeur,

**HERZIENE VERSIE
18.06.2018**

**BETREFT: Gemeenschappelijke
omzendbrief van de minister van Justitie
en het College van Procureurs-generaal
betreffende de vaststelling, de registratie
en het vervolgingsbeleid inzake het bezit
van en de detailhandel in illegale
verdovende middelen**

Service d'appui du ministère public
Boulevard de Waterloo 76 - 1000 Bruxelles
Tél. : 02/557.42.00
e-mail : sdaomp@just.fgov.be

Steundienst van het Openbaar Ministerie
Waterloolaan 76 - 1000 Brussel
Tel.: 02/557.42.00
e-mail: sdaomp@just.fgov.be

<u>TABLES DES MATIÈRES</u>		<u>INHOUDSTAFEL</u>
I. CADRE NORMATIF	4	I. NORMATIEF KADER
1.1. Législation internationale	4	1.1. Internationale wetgeving
1.2. Législation nationale	4	1.2. Nationale wetgeving
II. CONTEXTE ET OBJECTIFS	5	II. CONTEXT EN DOELSTELLINGEN
2.1 Rappel historique	5	2.1. Historiek
2.2. Les objectifs	10	2.2. Doelstellingen
III. OBJET ET CHAMP D'APPLICATION	10	III. THEMA EN TOEPASSINGSGBIED
IV. DEFINITIONS	11	IV. DEFINITIES
V. DIRECTIVES	13	V. RICHTLIJNEN
5.1. Modalités d'organisation	13	5.1. Organisatorische modaliteiten
5. 2. Constatations	14	5.2. Vaststellingen
5.2.1. Procès-verbal simplifié	14	5.2.1. Vereenvoudigd proces-verbaal
5.2.2. Procès-verbal ordinaire	15	5.2.2. Proces-verbaal
5.2.3. Analyse des produits	15	5.2.3. Analyse van de producten
5.2.3.1. Principe général	15	5.2.3.1. Algemeen principe
5.2.3.2. Cannabis - Taux de THC	15	5.2.3.2. THC-gehalte van cannabis
5.2.3.3. Jeunes plants de cannabis	16	5.2.3.3. Jonge cannabisplanten
5. 3. Saisies, destruction, confiscation	17	5.3. Inbeslagnames, vernietiging, verbeurdverklaring
5.3.1. Saisies	17	5.3.1. Inbeslagnames
a) principe	17	a) principe
b) indices de vente	17	b) aanwijzingen van verkoop
c) choses appartenant à des tiers	17	c) zaken die aan derden toebehoren
d) secret professionnel	18	d) beroepsgeheim
e) réduction des risques	18	e) risicobeperking
5.3.2. Destruction avant jugement	18	5.3.2. Vernietiging vóór een vonnis
5.3.3. Confiscation	20	5.3.3. Verbeurdverklaring
5.4. Poursuites	20	5.4. Vervolgingen
5.4.1. Détention par un majeur d'une quantité de cannabis à des fins d'usage personnel, sans circonstances	20	5.4.1. Bezit door een meerderjarige van een hoeveelheid cannabis voor eigen gebruik, zonder verzwarende

aggravantes		omstandigheden
5.4.1.1. Détention-contravention	20	5.4.1.1 Bezit (overtreding)
a. quantité ne dépassant pas trois grammes ou une plante	21	a. een hoeveelheid cannabis van maximaal drie gram of één cannabisplant
b. quantité dépassant trois grammes ou une plante	21	b. een hoeveelheid cannabis van meer dan drie gram of één cannabisplant
5.4.1.2. Détention-délit	22	5.4.1.2 Bezit (wanbedrijf)
a. quantité ne dépassant pas trois grammes ou une plante, sur la voie publique ou en tout lieu accessible au public, sans ostentation	22	a. een hoeveelheid cannabis van maximaal drie gram of één cannabisplant op de openbare weg of op elke voor het publiek toegankelijke plaats, niet-ostentatief
b. autres cas	22	b. andere gevallen
5.4.2. Détention d'autres drogues illégales à des fins d'usage personnel, sans circonstances aggravantes	23	5.4.2. Bezit van andere illegale verdovende middelen voor persoonlijk gebruik, zonder verzwarende omstandigheden
5.4.3. Détention d'une quelconque drogue illégale avec circonstances aggravantes	24	5.4.3. Bezit van eender welk illegaal verdovend middel, met verzwarende omstandigheden
5.4.4. Vente au détail	24	5.4.4. Detailverkoop
5.4.5. Criminalité liée à la drogue	25	5.4.5. Drugsgelateerde criminaliteit
VI. EVALUATION	25	VI. EVALUATIE
VII. ABROGATION	26	VII. OPHEFFING
VIII. ENTREE EN VIGUEUR	26	VIII. INWERKINGTREDING
ANNEXE : TABLEAU DE SYNTHESE		Bijlage: synthesetabel

I. CADRE NORMATIF

1.1. Législation internationale

Convention unique sur les stupéfiants, faite à New York le 30 mars 1961 telle que modifiée par le protocole du 25 mars 1972;

Convention des Nations Unies sur les substances psychotropes, faite à Vienne le 21 février 1971 ;

Convention des Nations Unies du 20 décembre 1988 contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes ;

Convention du 19 juin 1990 d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les Gouvernements des Etats de l'Union économique benelux, de la République fédérale d'Allemagne et de la République française, relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes.

1.2. Législation nationale

La loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes et ses arrêtés d'exécution.

Arrêt de la Cour d'arbitrage du 20 octobre 2004, publié au Moniteur belge du 28 octobre 2004, lequel a annulé l'article 16 de la loi du 3 mai 2003 modifiant la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes.

I. NORMATIEF KADER

1.1. Internationale wetgeving

Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen, opgemaakt te New York op 30 maart 1961 zoals bij protocol van 25 maart 1972 gewijzigd ;

Verdrag van de Verenigde Naties inzake psychotrope substanties, opgemaakt te Wenen op 21 februari 1971 ;

Verdrag van de Verenigde Naties van 20 december 1988 tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen;

Overeenkomst van 19 juni 1990 ter uitvoering van het tussen de Regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland, en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen.

1.2. Nationale wetgeving

Wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, en de uitvoeringsbesluiten bij deze wet;

Arrest van het Arbitragehof van 20 oktober 2004, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 28 oktober 2004, waarbij artikel 16 werd vernietigd van de wet van 3 mei 2003 tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen.

II. CONTEXTE ET OBJECTIFS**2.1. Rappel historique**

La politique criminelle actuelle en matière de drogues illicites est encore largement fondée sur les conclusions du rapport du groupe de travail parlementaire chargé d'étudier la problématique des drogues, adoptées par la chambre des représentants le 5 juin 1997¹. Ces conclusions furent concrétisées dans la note politique du gouvernement fédéral relative à la problématique de la drogue du 19 janvier 2001².

Elle se décrit comme une politique de normalisation ciblée sur la gestion rationnelle des risques, ayant des répercussions tant sur l'offre que sur la demande. Cette politique est basée sur trois piliers :

- La prévention pour les non-consommateurs et les consommateurs non problématiques,
- L'assistance, la réduction des risques et la réinsertion pour les consommateurs problématiques,
- La répression pour les producteurs et les trafiquants.

Cette volonté politique se traduit par les lois des 4 avril et 3 mai 2003 modifiant la loi du 24 février 1921, l'arrêté royal du 16 mai 2003 modifiant les arrêtés royaux du 31 décembre 1930 et du 22 janvier 1998, et la directive ministérielle du 16 mai 2003.

Cet ensemble se base sur trois principes³ :

« 1. L'intervention pénale vis-à-vis du (de la) consommateur(trice) de drogue constitue toujours l'ultime recours. Hormis des situations à risque spécifiques, comme la conduite sous influence et le fait de causer des nuisances publiques, la consommation

II. CONTEXT EN DOELSTELLINGEN**2.1. Historiek**

Het huidige strafrechtelijk beleid op het vlak van illegale verdovende middelen is nog grotendeels gestoeld op de conclusies uit het rapport van de parlementaire werkgroep die de drugproblematiek diende te analyseren, die op 5 juni 1997 door de Kamer van Volksvertegenwoordigers goedgekeurd werden¹ en die nadien concreet uitgewerkt werden in de Beleidsnota van de Federale Regering in verband met de Drugsproblematiek van 19 januari 2001².

Dit beleid kan omschreven worden als een normalisatiebeleid dat gericht is op een rationeel risicobeheer, wat gevolgen heeft voor zowel het aanbod als de vraag, en berust op volgende drie pijlers:

- De preventie voor de niet-gebruikers en niet-problematische gebruikers,
- De zorgverlening, de risicobeperking en de herintegratie van problematische gebruikers,
- De bestraffing van producenten en dealers.

Deze politieke wil vertaalde zich in de wetten van 4 april en 3 mei 2003 tot wijziging van de wet van 24 februari 1921, het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot wijziging van de koninklijke besluiten van 31 december 1930 en 22 januari 1998, en de ministeriële richtlijn van 16 mei 2003.

Al deze wetgeving was gebaseerd op drie principes³:

« 1. Het strafrechtelijk optreden is ten aanzien van de druggebruik(st)er steeds het 'ultimum remedium'. Buiten specifieke risicosituaties, zoals sturen onder invloed en het veroorzaken van maatschappelijke overlast, is druggebruik op zich geen reden

¹ Doc.Parl., Chambre, 96/97, n° 1062-1à3

¹ Parl. Doc., Kamer, 96/97, nr. 1062, 1 tot 3.

² Doc. Parl., Chambre et Sénat, 2000-2001, DOC 50-1059/1 et 2-635/1

² Parl. Doc., Kamer en Senaat, 2000-2001, DOC 50-1059/1 en 2-635/1.

³ Doc. Parl., Chambre, 50-1888/1 et 50-1889/1

³ Parl. Doc., Kamer, 50-1888/1 en 50-1889/1.

de drogue ne constitue pas en soi un motif d'intervention répressive.

2. L'intervention pénale tient compte de la situation individuelle de l'intéressé. Les consommateur(trice)s plus difficiles qui entrent en contact avec la police ou la justice seront orientés vers des structures d'aide.

3. L'assuétude ne constitue en rien un motif justifiant que l'on excuse un comportement criminel. »

Les principales innovations furent :

- La fin de la symétrie entre le traitement du cannabis et des autres drogues. La détention de cannabis pour usage personnel entre dans deux catégories d'infractions nouvelles et moins sévèrement punies, selon qu'elle s'accompagne ou non de *nuisances publiques* ou d'un *usage problématique*. (V. articles 2ter de la loi du 24 février 1921, 26bis et 28§2 de l'arrêté royal du 31 décembre 1930 et 40bis et 45§2 de l'arrêté royal du 22 janvier 1998.)
- La détention de cannabis à des fins d'usage personnel, qui n'est pas accompagnée de *nuisances publiques* ou d'*usage problématique*, ne donne pas lieu à la rédaction d'un procès-verbal mais à un simple « enregistrement policier » (article 11 de la loi du 24 février 1921)
- L'articulation des poursuites pénales et de l'intervention psycho-socio-sanitaire, notamment dans le cadre de mesures alternatives, s'opère par le biais du *conseiller thérapeutique*, du *case-manager justice* et du *case-manager santé publique*.

Cette réforme, traduite dans des textes inspirés d'une légistique déjà peu limpide, s'est encore obscurcie avec l'annulation, par l'arrêt de la Cour d'arbitrage n° 158/2004 du 20 octobre 2004⁴, du nouvel article 11 de la

voor repressief optreden.

2. Bij het strafrechtelijke optreden wordt rekening gehouden met de individuele situatie van de betrokkene. De meest problematische druggebruik(st)ers die in contact komen met politie of justitie worden georiënteerd naar structuren die hulp verlenen.

3. Middelenafhankelijkheid is in geen geval een reden om crimineel gedrag te rechtvaardigen of te verschonen. »

Dit waren de belangrijkste innovaties:

- Het einde van de symmetrische behandeling van cannabis en andere drugs. Het bezit van cannabis voor persoonlijk gebruik valt in twee nieuwe misdrijfcategorieën en wordt minder streng bestraft op grond van het feit of er al dan niet sprake is van *overlast* of *problematisch gebruik* (cf. artikelen 2ter van de wet van 24 februari 1921, 26bis en 28§2 van het koninklijk besluit van 31 december 1930, en 40bis en 45§2 van het koninklijk besluit van 22 januari 1998).
- Voor het bezit van cannabis voor persoonlijk gebruik dat niet gepaard gaat met *overlast* of *problematisch gebruik* wordt geen proces-verbaal opgemaakt, maar wordt enkel tot registratie door de politie overgegaan (artikel 11 van de wet van 24 februari 1921).
- Het onderling afstemmen van de strafvervolging en de interventies op psychosociaal en gezondheidsvlak, met name in het kader van alternatieve maatregelen, verloopt via de *therapeutische adviseurs*, de *justitiële casemanagers* en de *casemanagers volksgezondheid*.

Deze hervorming, die leidde tot teksten die op legistiek vlak sowieso al weinig duidelijk waren, werd nog meer confuus nadat het Arbitragehof bij arrest nr. 158/2004 van 20 oktober 2004⁴ het nieuwe door artikel 16

⁴ Moniteur belge du 28 octobre 2004, p. 74047 et ss.

⁴ Belgisch Staatsblad van 28 oktober 2004, p. 74.047 e.v.

loi du 24 février 1921 tel qu'introduit par l'article 16 de la loi du 3 mai 2003. Les notions d'« usage problématique » et de « nuisances sociales », qui constituent les critères retenus dans le cadre de la constatation, des poursuites et des peines relatives à la détention de cannabis pour l'usage personnel, furent jugés trop imprécises pour répondre aux exigences d'une loi pénale.

Les conséquences de l'annulation de l'article 16 de la loi du 3 mai 2003 furent de trois ordres :

1. Tout d'abord, la dérogation à l'obligation de rédiger un procès-verbal ordinaire disparaissait : toute constatation de détention de cannabis devait à nouveau faire l'objet d'un procès-verbal ordinaire.

2. Ensuite, l'interprétation généralement donnée à l'arrêt de la Cour d'arbitrage fut de considérer que les notions d'usage problématique et de nuisances sociales perdaient toute existence légale, ce qui avait un effet indirect sur toute disposition réglementaire renvoyant à ces notions, comme l'article 28 §2, 2° de l'arrêté royal du 31 décembre 1930 tel que modifié par l'arrêté royal du 16 mai 2003. Cette disposition ne renvoie pas expressément à l'article 11 de la loi du 24 février 1921, mais fait des « nuisances publiques » une circonstance aggravant la peine prévue pour l'importation, la fabrication, le transport, l'acquisition et la détention de cannabis, ainsi que la culture de plantes de cannabis, commises pour l'usage personnel. En conséquence, cette circonstance aggravante disparaissait par l'effet de l'annulation de l'article 11 de la loi du 24 février 1921. Les peines visées à l'article 2ter, 4° de la loi du 24 février 1921 ne connaissaient dès lors plus de cas d'application

3. Aucune initiative ne fut prise par le législateur pour remédier à l'annulation par la Cour d'arbitrage de l'article 16 de la loi du 3 mai 2003. En revanche, une directive commune de la ministre de la Justice et du collègue des procureurs généraux du 25

van de wet van 3 mei 2003 ingevoegde artikel 11 van de wet van 24 februari 1921 vernietigde. De begrippen “*problematisch gebruik*” en “*overlast*”, die als criteria golden voor de vaststelling, de vervolging en de bestrafing van cannabisbezit voor persoonlijk gebruik, werden als te vaag beoordeeld om te kunnen beantwoorden aan de vereisten van een strafwet.

De gevolgen van de vernietiging van artikel 16 van de wet van 3 mei 2003 waren drieërlei:

1. Eerst en vooral verdween de bestaande afwijking op de verplichte redactie van een gewoon proces-verbaal: elke vaststelling van cannabisbezit diende dus opnieuw in een gewoon proces-verbaal opgetekend te worden.

2. Bovendien leidde de interpretatie die doorgaans aan het arrest van het Arbitragehof gegeven werd ertoe dat de begrippen “*problematisch gebruik*” en “*overlast*” hun wettelijke grondslag verloren, hetgeen ook een onrechtstreeks gevolg had voor alle reglementaire bepalingen waarin naar deze begrippen verwezen werd, bijvoorbeeld artikel 28 §2, 2° van het door het koninklijk besluit van 16 mei 2003 gewijzigde koninklijk besluit van 31 december 1930. In deze bepaling wordt weliswaar niet uitdrukkelijk gerefereerd aan artikel 11 van de wet van 24 februari 1921, maar wordt de “*overlast*” een verzwarende omstandigheid van de straf voor de invoer, de vervaardiging, het transport, de verwerving en het bezit van cannabis, evenals voor het telen van cannabisplanten voor persoonlijk gebruik. Bijgevolg verdween deze verzwarende omstandigheid door de vernietiging van dit artikel 11 van de wet van 24 februari 1921. De straffen uit artikel 2ter, 4° van voornoemde wet werden in de praktijk dan ook niet meer toegepast.

3. De wetgever nam geen enkel initiatief om de vernietiging van artikel 16 van de wet van 3 mei 2003 door het Arbitragehof recht te zetten. Via de gemeenschappelijke richtlijn van de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal van 25

janvier 2005⁵ a tenté de pallier cette absence, sans toutefois pouvoir exercer des prérogatives réservées au législateur, en sorte qu'elle s'est focalisée sur la constatation des infractions et la politique des poursuites, et non sur les peines applicables.

januari 2005⁵ werd niettemin gepoogd om hieraan te verhelpen, zonder echter aan de bevoegdheden van de wetgever te tornen, zodat enkel gefocust werd op de vaststelling van inbreuken en het vervolgingsbeleid, en niet op de toepasbare straffen.

Les critères de « l'usage problématique » et des « nuisances publiques » ne furent naturellement pas repris, mais les distinctions opérées furent fondées sur trois autres critères :

De criteria “*problematisch gebruik*” en “*overlast*” werden in deze richtlijn vanzelfsprekend niet overgenomen, maar het onderscheid dat ingevoerd werd, werd op drie andere criteria gestoeld:

- la quantité (trois grammes de cannabis ou une plante cultivée),
- les circonstances aggravantes prévues à l'article 2bis de la loi du 24 février 1921,
- l'existence d'un trouble à l'ordre public (détention de cannabis dans un établissement pénitentiaire, dans une institution de protection de la jeunesse, ou dans un établissement scolaire ou similaire ou dans ses environs immédiats, ou détention ostentatoire de cannabis dans un lieu public ou dans un lieu accessible au public).

- de hoeveelheid (drie gram cannabis of één geteelde plant),
- de verzwarende omstandigheden uit artikel 2bis van de wet van 24 februari 1921,
- een verstoring van de openbare orde (het bezit van cannabis in een penitenciaire inrichting, in een instelling voor jeugdbescherming, een onderwijs- of een gelijkaardige instelling of in de onmiddellijke omgeving ervan, of het ostentatief bezit van cannabis in een openbare plaats of een plaats die toegankelijk is voor het publiek).

La constatation et l'enregistrement des infractions doivent désormais se faire sous la forme d'un procès-verbal simplifié lorsqu'il s'agit de la détention par une personne majeure d'une quantité de cannabis ne dépassant pas trois grammes ou d'une plante de cannabis, destinées à l'usage personnel, sans circonstances aggravantes ni trouble à l'ordre public.

De vaststelling en de registratie van de inbreuken dienen voortaan aan de hand van een vereenvoudigd proces-verbaal te gebeuren in geval van bezit, door een meerderjarige, van ofwel een hoeveelheid cannabis die de drie gram niet overschrijdt, ofwel van één cannabisplant, voor eigen gebruik, en zonder dat er sprake is van verzwarende omstandigheden of een verstoring van de openbare orde.

Les difficultés posées par les directives des 16 mai 2003 et 25 janvier 2005 ont conduit à l'élaboration de la directive COL 15-2015 qui les a remplacées.

De moeilijkheden met betrekking tot de richtlijnen van 16 mei 2003 en 25 januari 2005 hebben geleid tot de redactie van omzendbrief COL 15/2015, waarin ze werden vervangen.

Les importantes modifications réglementaires introduites par l'arrêté royal du 6 septembre 2017 réglementant les substances stupéfiantes et psychotropes (M.B. 26/9/2017), qui abroge et remplace les arrêtés royaux des 31 décembre 1930 et 22 janvier 1998, ont nécessité la présente révision de la COL 15/2015.

Ingevolge de bij het koninklijk besluit van 6 september 2017 houdende regeling van verdovende middelen en psychotrope stoffen (Belgisch Staatsblad van 26 september 2017) tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 december 1930 en het koninklijk besluit van 22 januari 1998 ingevoerde ingrijpende reglementaire

⁵ Moniteur belge du 31 janvier 2005, p. 2768 et ss.

⁵ Belgisch Staatsblad van 31 januari 2005, p. 2.768 e.v.

wijzigingen was het noodzakelijk omzendbrief COL 15/2015 te herzien.

Sur le plan de la constatation, l'enregistrement des infractions et de la politique des poursuites, la principale modification introduite par l'arrêté royal du 6 septembre 2017 est la restauration d'une catégorie d'infractions punissables des peines prévues à l'article 2ter alinea 1, 4° de la loi du 24 février 1921 : il s'agit des infractions d'importation, fabrication, transport, acquisition, détention, culture et production de cannabis pour l'usage personnel, sans circonstance aggravante telle que prévue à l'article 2bis§§2 à 4 de la loi, commises dans un établissement pénitentiaire, une institution de protection de la jeunesse ou un établissement scolaire, sur la voie publique ou en tout lieu accessible au public. Les textes bénéficient au passage d'une simplification législative bienvenue (V. article 61 de l'AR du 6 septembre 2017)

Op het vlak van de vaststelling en de registratie van inbreuken en het vervolgingsbeleid ter zake bestaat de voornaamste door het koninklijk besluit van 6 september 2017 ingevoerde wijziging in het herstel van een categorie van strafbare feiten, die met de in artikel 2ter, §1, 4° van de wet van 24 februari 1921 vastgelegde straffen beteugeld worden. Hierbij gaat het meer bepaald om inbreuken van invoer, vervaardiging, transport, verwerving en bezit van cannabis, evenals het telen en de productie van cannabis voor persoonlijk gebruik, zonder dat er sprake is van de in artikel 2bis §2 tot 4 van voornoemde wet bepaalde verzwarende omstandigheden, namelijk cannabisbezit in een penitentiare inrichting, een instelling voor jeugdbescherming, een onderwijsinstelling, op de openbare weg of op elke voor het publiek toegankelijke plaats. Deze teksten werden tegelijkertijd vereenvoudigd op legistiek vlak (cf. art. 61 van het koninklijk besluit van 6 september 2017).

La politique des poursuites ne se trouve pas modifiée par l'entrée en vigueur de ces nouvelles dispositions ; en conséquence, cette nouvelle catégorie d'infractions punissables des peines prévues à l'article 2ter alinea 1, 4° de la loi du 24 février 1921 contient deux catégories distinctes sur le plan de la politique des poursuites :

Het vervolgingsbeleid terzake werd niet gewijzigd door de inwerkingtreding van deze nieuwe bepalingen. Deze nieuwe categorie van strafbare feiten, die met de in artikel 2ter, §1, 4° van de wet van 24 februari 1921 vastgelegde straffen beteugeld wordt, is bijgevolg ingedeeld in twee afzonderlijke categorieën op het vlak van het vervolgingsbeleid:

1. Détention-délit par un majeur d'une quantité de cannabis ne dépassant pas 3 grammes ou une plante de cannabis, sans indice de vente, avec la seule circonstance que les faits ont été commis, sans ostentation, sur la voie publique ou en un lieu accessible au public. (V. tableau colonne III ; ces faits relevaient antérieurement de la colonne I)
1. Bezit (wanbedrijf) door een meerderjarige van een hoeveelheid cannabis van niet meer dan 3 gram of van één cannabisplant, zonder aanwijzingen van verkoop, met de omstandigheid van niet-ostentatief cannabisbezit op de openbare weg of op elke voor het publiek toegankelijke plaats (cf. tabel kolom III, deze feiten werden vroeger ingedeeld bij kolom I);
2. Détention-délit par un majeur d'une quantité de cannabis, sans indice de vente, avec la seule circonstance que les faits ont été commis dans un établissement pénitentiaire, une institution de protection de la jeunesse
2. Bezit (wanbedrijf) door een meerderjarige van een hoeveelheid cannabis, zonder aanwijzingen van verkoop, met de omstandigheid van cannabisbezit in een penitentiare inrichting, een instelling voor

ou un établissement scolaire, ou, avec ostentation, sur la voie publique ou en tout lieu accessible au public. (V. tableau colonne IV; ces faits relevaient antérieurement de la colonne II – trouble à l'ordre public)

jeugdbescherming of een onderwijsinstelling enerzijds of met de omstandigheid van ostentatief cannabisbezit op de openbare weg of op elke voor het publiek toegankelijke plaats anderzijds (cf. tabel kolom IV, deze feiten werden vroeger ingedeeld bij kolom II – verstoring van de openbare orde).

2.2. Les objectifs

Les objectifs de la présente circulaire peuvent être définis comme suit :

- 1° maintenir la politique des poursuites dans le cadre des principes précédemment fixés : il ne s'agit pas de revoir la philosophie générale de la politique des drogues. Celle-ci est toutefois affinée au vu notamment des modifications législatives récentes et de la politique gouvernementale.
- 2° établir un document unique et pratique, constituant la directive de base relative à la constatation, l'enregistrement et la politique des poursuites en matière de détention et de vente au détail de drogues illicites, et présentant de manière aussi claire que possible le cadre légal.
- 3° plus spécialement, apporter une solution claire, pratique et conforme à la loi aux difficultés issues des précédentes directives.

III. OBJET ET CHAMP D'APPLICATION

La présente circulaire concerne la politique des poursuites à l'égard des personnes majeures en matière de détention de drogue et de vente au détail de drogues illicites, dans le cadre des infractions à la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes ou antiseptiques, et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes ainsi que ses arrêtés d'exécution ;

2.2. Doelstellingen

De doelstellingen uit onderhavige omzendbrief kunnen als volgt omschreven worden:

- 1° het behoud van het vervolgingsbeleid overeenkomstig de hiervoor geschetste principes. Het is m.a.w. niet de bedoeling de algemene filosofie van het drugsbeleid te herzien, hoewel dit wel verfijnd wordt op grond van de recente wetwijzigingen en het regeringsbeleid.
- 2° het ter beschikking stellen van een eenvormig en praktisch document als basisrichtlijn voor de vaststelling, de registratie en het vervolgingsbeleid op het vlak van bezit en van detailhandel in illegale verdovende middelen, waarin op een zo duidelijk mogelijke manier het wettelijke kader voorgesteld wordt.
- 3° meer specifiek zorgen voor een duidelijke, praktische en wetsconforme oplossing voor alle problemen die het gevolg van vroegere richtlijnen zijn.

III. THEMA EN TOEPASSINGSGEBIED

Deze omzendbrief heeft, wat de inbreuken betreft uit de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, evenals de uitvoeringsbesluiten bij deze wet, betrekking op het vervolgingsbeleid ten aanzien van meerderjarigen op het vlak van het bezit van en de detailhandel in

illegale verdovende middelen.

La politique répressive relative à la production et au trafic de drogues et à l'égard des organisations criminelles qui y sont liées n'entre en principe pas dans le champ d'application de la présente circulaire.

Het strafbeleid m.b.t. het vervaardigen van en de handel in drugs, enerzijds, en t.a.v. de criminele organisaties die hieraan gelinkt zijn, anderzijds, valt in principe dan weer niet onder het toepassingsgebied van deze omzendbrief.

La présente circulaire est établie sans préjudice d'autres directives portant sur des problématiques, infractions ou phénomènes plus précis.

Deze circulaire werd ook opgesteld zonder afbreuk te doen aan andere richtlijnen i.v.m. meer precieze materies, misdrijven of fenomenen.

La circulaire est contraignante pour tous les membres du ministère public de manière à réaliser l'uniformité de la politique des poursuites.

Om de eenvormigheid van het vervolgingsbeleid te garanderen, moet deze omzendbrief bovendien op een dwingende manier toegepast worden door alle leden van het openbaar ministerie.

Toutefois, cette circulaire ne peut ni ne souhaite anticiper sur la complexité de toutes les circonstances qui sont propres à chaque dossier. Par conséquent, un magistrat du parquet peut, en appliquant le principe d'opportunité, déroger à la circulaire à condition de motiver sa décision.

Niettemin kan noch wenst deze circulaire te anticiperen op de complexe aard van alle omstandigheden, die voor elk dossier anders zijn. Bijgevolg kunnen de parketmagistraten op grond van het opportuniteitsprincipe afwijken van deze omzendbrief, zij het op voorwaarde dat dergelijke beslissingen steeds gemotiveerd worden.

IV. DEFINITIONS

- **Circonstances aggravantes**

Les circonstances aggravantes sont celles mentionnées à l'article 2bis de la loi du 24 février 1921.

IV. DEFINITIES

- **Verzwarende omstandigheden**

Alle verzwarende omstandigheden worden vermeld in artikel 2bis van de wet van 24 februari 1921.

- **Usage personnel**

La notion de détention pour usage personnel, au sens de l'article 61 §2 de l'arrêté royal du 6 septembre 2017, est appréciée en fonction des circonstances de la cause, lorsqu'il est considéré qu'il n'y pas d'indices de vente ou de trafic.

- **Persoonlijk gebruik**

Het begrip "bezit voor persoonlijk gebruik" in de zin van artikel 61, §2 van het koninklijk besluit van 6 september 2017 wordt beoordeeld op grond van de omstandigheden van de zaak wanneer geconcludeerd kan worden dat er geen aanwijzingen voor verkoop of handel zijn.

A titre d'exemple tiré de la jurisprudence, peut être relevée, pour exclure l'usage personnel, la valeur d'achat des produits saisis au regard des moyens financiers dont le prévenu dispose.

Om persoonlijk gebruik uit te sluiten kan op grond van de rechtspraak bijvoorbeeld de aankoopwaarde van de in beslag genomen producten worden afgewogen tegen de financiële middelen waarover de verdachte

beschikt.

Toutefois, pour la constatation des infractions par les services de police en application des règles fixées dans la présente circulaire, la quantité de cannabis détenue par une personne majeure, considérée, à défaut d'indice de vente ou de trafic, comme relevant d'un usage personnel sera de 3 grammes maximum ou d'une plante cultivée.

- **Probation prétorienne**

La directive ministérielle du 16 mai 2003 relative à la politique des poursuites en matière de détention et de vente au détail de drogues illicites a défini la probation prétorienne comme étant « *une décision exceptionnelle et circonstanciée du parquet en vue de classer sans suite en fonction de la motivation affichée par l'intéressé pour adapter son comportement en répondant à certaines conditions telles que, par exemple, l'absence de récidive, la non-fréquentation du milieu toxicomane, la désintoxication* »;

- **Détention-contravention (cannabis)**

Sont qualifiés de détention-contravention de cannabis, au sens de la présente circulaire, les faits d'importation, fabrication, transport, acquisition, culture et détention de cannabis pour l'usage personnel, sans circonstance aggravante, punis des peines prévues à l'article 2ter 1° à 3° de la loi du 24 février 1921, en application de l'article 61 §2, 1° de l'arrêté royal du 6 septembre 2017 (V. ci-après sub 5.4.1.1)

- **Détention-délit (cannabis)**

Sont qualifiés de détention-délit de cannabis, au sens de la présente circulaire, les faits d'importation, fabrication, transport, acquisition, culture et détention de cannabis pour l'usage personnel, commis dans un établissement pénitentiaire, une institution de protection de la jeunesse ou un établissement scolaire, sur la voie publique ou en tout lieu accessible au public. Ces faits

Voor de vaststelling van inbreuken door de politie, met toepassing van de regels uit deze omzendbrief, wordt een hoeveelheid cannabis van maximaal drie gram of één geteelde plant, die een meerderjarige bezit, beschouwd als bestemd voor persoonlijk gebruik, voor zover er voor het overige geen sprake is van aanwijzingen van verkoop of handel.

- **Praetoriaanse probatie**

De praetoriaanse probatie is in de zin van de ministeriële richtlijn van 16 mei 2003 betreffende het vervolgingsbeleid inzake het bezit van en de detailhandel in illegale verdovende middelen “*een uitzonderlijke en omstandige beslissing van het parket met het oog op een zondergevolgstelling op grond van de door betrokkene aangegeven motivatie om zijn gedrag aan te passen mits naleving van een aantal voorwaarden, bijvoorbeeld het vermijden van recidive of omgang met het drugsmilieu, of het afkicken van verdovende middelen*”.

- **(Cannabis)bezit (overtreding)**

De feiten van invoer, vervaardiging, transport, verwerving, het telen en bezit van cannabis voor persoonlijk gebruik, zonder verzwarende omstandigheden, die beteugeld worden met de straffen uit artikel 2ter, 1° tot 3° van de wet van 24 februari 1921, met toepassing van artikel 61, §2, 1° van het koninklijk besluit van 6 september 2017 (cf. punt 5.4.1.1 hieronder) worden op grond van deze omzendbrief gekwalificeerd als (cannabis)bezit (overtreding).

- **(Cannabis)bezit (wanbedrijf)**

De feiten van invoer, vervaardiging, transport, verwerving, het telen en bezit van cannabis voor persoonlijk gebruik in een penitentiaire inrichting, een instelling voor jeugdbescherming, een onderwijsinstelling, op de openbare weg of op elke voor het publiek toegankelijke plaats worden op grond van deze omzendbrief gekwalificeerd als (cannabis)bezit (wanbedrijf). Deze feiten

sont punis des peines prévues à l'article 2ter, 4° de la loi du 24 février 1921, en application de l'article 61 §2, 2° de l'arrêté royal du 6 septembre 2017 (V. ci-après sub 5.4.1.2)

worden beteugeld met de straffen uit artikel 2ter, 4° van de wet van 24 februari 1921, met toepassing van artikel 61, §2, 2° van het koninklijk besluit van 6 september 2017 (cf. onderstaand punt 5.4.1.2).

V. DIRECTIVES

5. 1. Modalités d'organisation

1. Un ou plusieurs magistrats spécialisés sont chargés de ces dossiers et de la problématique de la drogue en général.

2. Les dossiers individuels sont de préférence traités par le parquet du domicile ou du lieu de résidence de l'intéressé. Une concertation s'établit entre ou dans les parquets lorsque, à la suite de la rédaction de procès-verbaux distincts, il y a lieu de traiter des délits connexes en matière de stupéfiants et d'autres délits.

Cependant, le procureur du Roi du lieu de l'infraction peut décider qu'il traitera l'information, par exemple dans le cadre d'une politique ciblée sur des lieux ou événements particuliers. Dans ce cas, il poursuivra en principe la procédure jusqu'à son terme, même en cas de transaction impayée.

3. Les constatations faites au moyen d'un procès-verbal, à savoir un procès-verbal ordinaire ou d'un procès-verbal EPO conformément à la circulaire COL 8/2005, en cause d'une personne dont le domicile ou le lieu de résidence se trouve en dehors de l'arrondissement sont transmises immédiatement par le service de police au parquet dont ce service dépend. Le parquet en question veille à ce que le procès-verbal ordinaire soit envoyé sans délai au parquet du domicile ou du lieu de résidence du verbalisé.

Cette règle n'est toutefois pas d'application systématique en cas d'indices de vente. L'opportunité d'un transfert du dossier vers l'arrondissement du domicile de l'auteur présumé ainsi que ses modalités (transfert immédiat ou différé) sera appréciée en

V. RICHTLIJNEN

5.1. Organisatorische modaliteiten

1. Eén of meerdere gespecialiseerde magistraten staan in voor deze dossiers en de drugsproblematiek in het algemeen.

2. De individuele dossiers worden bij voorkeur afgehandeld door het parket van de woon- of verblijfplaats van de betrokkene. Er wordt binnen het parket of tussen de parketten onderling overlegd wanneer ten gevolge van de redactie van afzonderlijke processen-verbaal inbreuken op het vlak van verdovende middelen en andere misdrijven omwille van de samenhang gezamenlijk behandeld moeten worden.

De procureur des Konings van de plaats van het misdrijf kan niettemin beslissen om een dossier toch zelf te behandelen, bijvoorbeeld in het kader van een beleid gericht op specifieke locaties of evenementen. In dat geval zal hij in principe de procedure tot het einde voorzetten, ook bij een onbetaalde minnelijke schikking.

3. Vaststellingen a.h.v een proces-verbaal, namelijk een gewoon proces-verbaal of een A.P.O. proces-verbaal overeenkomstig de omzendbrief COL 8/2005, t.a.v. een persoon van wie de woon- of verblijfplaats zich buiten de grenzen van het arrondissement bevindt, worden onverwijld door de politiedienst aan het parket bezorgd waarvan deze dienst afhangt. Het parket in kwestie zorgt ervoor dat dit gewoon proces-verbaal onmiddellijk aan het parket van de woon- of verblijfplaats van de geverbaliseerde verzonden wordt.

Deze regel kan niettemin niet systematisch toegepast worden in geval van aanwijzingen van verkoop. Op grond van het bestaan of de opportuniteit van een vrijheidsberovende maatregel, eventuele andere dossiers die t.a.v. de vermoedelijke

concertation par les magistrats concernés en fonction, notamment, de l'existence ou de l'opportunité d'une mesure privative de liberté, d'éventuels autres dossiers ouverts à charge de l'auteur présumé, de la langue dans laquelle celui-ci s'exprime, et de l'importance des devoirs d'enquête à réaliser dans l'arrondissement de son domicile. En aucun cas le transfert d'un suspect privé de sa liberté ne sera décidé sans l'accord du parquet de destination.

4. Le ministère public doit être informé préalablement des opérations de police administrative ou judiciaire d'importance ou délicates, telles que dans des établissements scolaires ou pénitentiaires.

5. 2. Constatations

5.2.1. Procès-verbal simplifié.

La constatation des infractions suivantes ne donnera en principe lieu qu'à la rédaction d'un procès-verbal simplifié conformément à la circulaire COL 8/2005 relative à l'enquête policière d'office (E.P.O.) et au procès-verbal simplifié (P.V.S.) :

- Détention-contravention par un majeur d'une quantité de cannabis ne dépassant pas 3 grammes ou une plante de cannabis, sans indice de vente, ni circonstance aggravante (col. I)
- Détention-délit par un majeur d'une quantité de cannabis ne dépassant pas 3 grammes ou une plante de cannabis, sans indice de vente, avec la seule circonstance que les faits ont été commis, sans ostentation, sur la voie publique ou en un lieu accessible au public. (col. III)

dader geopend werden, de taal waarin betrokkene zich uitdrukt, en het belang van de in het arrondissement van diens woonplaats uit te voeren onderzoekshandelingen zullen de betrokken magistraten in overleg beoordelen of het aangewezen is het dossier onmiddellijk dan wel op een later tijdstip naar het arrondissement van de woon- of verblijfplaats van de vermoedelijke dader te verzenden. Zonder de toestemming van het parket van bestemming zal een van zijn vrijheid beroofde verdachte in geen geval overgebracht mogen worden.

4. Het openbaar ministerie moet voorafgaandelijk ingelicht worden over alle van belang zijnde of delicate operaties, van bestuurlijke of gerechtelijke politie, zoals in een onderwijsinstelling of een penitentiaire inrichting.

5.2. Vaststellingen

5.2.1. Vereenvoudigd proces-verbaal

Voor de vaststelling van volgende strafbaar feiten wordt in principe overeenkomstig omzendbrief COL 8/2005 betreffende het ambtshalve politieel onderzoek en het vereenvoudigd proces-verbaal enkel een vereenvoudigd proces-verbaal opgemaakt:

- Bezit (overtreding) door een meerderjarige van een hoeveelheid cannabis van niet meer dan 3 gram of van één cannabisplant, zonder aanwijzingen van verkoop of verzwarende omstandigheden (col. I) ;
- Bezit (wanbedrijf) door een meerderjarige van een hoeveelheid cannabis van niet meer dan 3 gram of van één cannabisplant, zonder aanwijzingen van verkoop, uitsluitend met de omstandigheid van niet-ostentatief cannabisbezit op de openbare weg of op elke voor het publiek toegankelijke plaats (col.III).

5.2.2. Procès-verbal ordinaire

La constatation de toutes les autres infractions entrant dans le cadre de la présente circulaire donnera lieu à la rédaction d'un procès-verbal ordinaire ou d'un procès-verbal EPO conformément à la circulaire COL 8/2005.

5.2.3 Analyse des produits

5.2.3.1. principe général

Les bonnes pratiques en matière d'expertise des produits saisis sont, en principe, de toujours conserver un échantillon en cas de poursuites, et de procéder à une analyse chimique en cas de doute ou de contestation. L'analyse n'est en principe pas nécessaire lorsque l'auteur est en aveux et indique la nature des produits. Le cas échéant, les tests d'orientation peuvent suffire à la qualification des faits lorsque la nature du produit n'est pas contestée.

5.2.3.2. Cannabis – taux de THC

L'arrêté royal du 6 septembre 2017 a cependant introduit une condition particulière pour ce qui concerne le cannabis ; il n'est visé par la législation sur les stupéfiants que pour autant que la somme des concentrations de Δ 9-THC (delta 9 tetrahydrocannabinol) et du THCA (delta 9 acide tetrahydrocannabinolique) est supérieure à 0,2%.

En dessous de ce seuil, il ne peut s'agir d'un produit à effet psychotrope, mais d'un produit à usage industriel (chanvre textile notamment) dont la culture est autorisée, et même subventionnée (Voir *règlement CE n° 1672/2000 du conseil du 27 juillet 2000 modifiant le règlement (CE) n° 1251/1999 instituant un régime de soutien aux producteurs de certaines cultures arables, pour y inclure le lin et le chanvre destinés à la production de fibres*. Voir également : *Méthodes recommandées pour l'identification et l'analyse du cannabis et des produits du cannabis – Manuel destiné aux laboratoires nationaux d'analyse des drogues, Nations Unies, New York, 2010*)

5.2.2. Proces-verbaal

De vaststelling van alle andere inbreuken die onder het toepassingsgebied van deze omzendbrief vallen gebeurt a.h.v. een gewoon of A.P.O. proces-verbaal overeenkomstig de omzendbrief COL 8/2005.

5.2.3. Analyse van de producten

5.2.3.1. Algemeen principe

De "best practices" inzake het onderzoek van de inbeslaggenomen producten bestaan er in principe in altijd een staal te bewaren met het oog op een eventuele vervolging en bij twijfel of betwisting scheikundig te laten ontleden. Deze analyse is in principe niet noodzakelijk als de dader de feiten bekent en de aard van de producten aangeeft. Desgevallend kunnen oriënterende testen volstaan om de feiten te kwalificeren als de aard van het product niet wordt betwist.

5.2.3.2. THC-gehalte van cannabis

In het koninklijk besluit van 6 september 2017 werd evenwel een bijzondere voorwaarde met betrekking tot cannabis vastgelegd. De wetgeving in verband met de verdovende middelen is enkel van toepassing op deze stof als de som van de concentraties Δ 9-THC (delta-negen-tetrahydrocannabinol) en THCA meer dan 0,2% bedraagt.

Indien deze som lager is dan de drempel van 0,2%, is er geen sprake van een met het oog op een psychotroop effect vervaardigde stof maar van een stof voor industrieel gebruik (meer bepaald vezelhennep) waarvan de teelt toegelaten is en zelfs gesubsidieerd wordt (cf. Verordening (EG) nr. 1672/2000 van de Raad van 27 juli 2000 houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 1251/1999 tot instelling van een steunregeling voor producenten van bepaalde akkerbouwgewassen, met het oog op uitbreiding van de werkingssfeer tot vezelvlas en -hennep) (cf. *Méthodes recommandées pour l'identification et l'analyse du cannabis et des produits du cannabis – Manuel destiné aux laboratoires*

nationaux d'analyse des drogues, Nations Unies, New York, 2010))

L'analyse systématique du cannabis ne paraît donc pas a priori indispensable, sauf en cas de contestation. Le cas échéant, la documentation citée ci-avant, ou ses extraits pertinents, peut être déposée au dossier. Cette documentation est disponible sur la page ompranet du réseau d'expertise stupéfiants.

De même, la preuve de l'infraction peut être rapportée même en l'absence de saisie, dès lors qu'il ne fait aucun doute que l'objet de l'infraction est du cannabis cultivé ou vendu pour ses effets psychotropes ;

5.2.3.3. jeunes plants de cannabis

La définition du seuil de THC + THCA est particulièrement problématique pour les très jeunes plants de cannabis, dans lesquels la concentration de THC + THCA peut être inférieure à 0,2% alors qu'il s'agit bien de plantes cultivées pour leur effet psychotrope.

Il existe une méthode pour identifier les plants à usage de drogue (Voir : *Méthodes recommandées pour l'identification et l'analyse du cannabis et des produits du cannabis*, op. cit., point 3.15 page 20 (EN) ou 21 (FR)) en sorte qu'il est possible, en cas de taux inférieur à 0.2%, de procéder à cette analyse et, en cas de résultat positif, disqualifier les faits en actes préparatoires. Cette disqualification pourrait ne pas être nécessaire en cas de preuve de récoltes antérieures vendues comme psychotropes.

De systematische analyse van cannabis lijkt a priori niet onontbeerlijk, behoudens in geval van betwisting. Desgevallend kunnen de voornoemde documentatie of de bijbehorende relevante bijlagen worden toegevoegd aan het dossier. Deze documentatie is beschikbaar op de Ompranetpagina van het expertisenetwerk "Verdovende Middelen" .

Ook kan zelfs zonder inbeslagname worden bewezen dat het om een inbreuk gaat aangezien er geen twijfel over bestaat dat de cannabis die het voorwerp van de inbreuk uitmaakt werd gekweekt of verkocht met het oog op een psychotroop effect.

5.2.3.3. Jonge cannabisplanten

De definitie van de drempel van de som van de concentraties Δ 9-THC en THCA stelt in het bijzonder bij jonge cannabisplanten veel problemen omdat deze som minder dan 0,2% kan bedragen terwijl deze planten wel degelijk worden gekweekt met het oog op een psychotroop effect.

Er bestaat een methode om na te gaan of planten bestemd zijn voor druggebruik (cf. *Méthodes recommandées pour l'identification et l'analyse du cannabis et des produits du cannabis – Manuel destiné aux laboratoires nationaux d'analyse des drogues, p. 20 (EN) of 21 (FR), 3.15, Nations Unies, New York, 2010*). Indien de som van de concentraties lager is dan 0,2% kan deze analyse worden uitgevoerd. Als het resultaat positief is, kunnen de feiten worden geherkwalificeerd als voorbereidingshandelingen. Deze herkwalificatie kan echter niet nodig zijn als er bewijs bestaat dat vroegere oogsten werden verkocht als psychotrope stoffen.

5. 3. Saisies, destruction, confiscation

5.3.1. Saisies

a) Principe

Il sera toujours procédé à la saisie des substances stupéfiantes en application de l'article 35 du code d'instruction criminelle, même lorsque l'infraction est constatée par un procès-verbal simplifié.

Les autres biens ou objets ne seront saisis que dans la mesure où, soit ils constituent des pièces à conviction nécessaires à la manifestation de la vérité, soit ils sont susceptibles de confiscation.

b) Indices de vente

Lorsqu'il existe des indices de vente accompagnés de signes extérieurs de richesse ou d'enrichissement, une attention particulière sera portée à la saisie conservatoire des biens sur lesquels pourrait être exécutée une mesure de confiscation, le cas échéant par équivalent (articles 35 à 35 ter du Code d'instruction criminelle).

c) Choses appartenant à des tiers

Lorsqu'il s'agit de choses appartenant à un tiers et dont la saisie n'est pas ou plus nécessaire à la manifestation de la vérité, il y a lieu de tenir compte des enseignements de l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 65 du 3 avril 2014 (M.B. 23/5/2014, p. 40973 et ss.). S'il apparaît déjà à l'évidence que le tiers est de bonne foi, la saisie ne sera pas pratiquée, à défaut de pouvoir obtenir une confiscation, compte tenu du caractère inconstitutionnel des dispositions de l'article 4§6 de la loi du 24 février 1921, en ce qu'elles dérogent aux articles 42 et 43 du Code pénal. Le cas échéant, la saisie sera levée lorsque les investigations menées auront confirmé la bonne foi de leur propriétaire.

5.3. Inbeslagnames, vernietiging, verbeurdverklaring

5.3.1. Inbeslagnames

a) Principe

De verdovende substanties worden met toepassing van artikel 35 van het Wetboek van Strafvordering steeds in beslag genomen, en dit zelfs wanneer de inbreuk in een vereenvoudigd proces-verbaal opgetekend werd.

Andere goederen of voorwerpen worden enkel in beslag genomen indien het om overtuigingsstukken gaat die noodzakelijk zijn om de waarheid aan het licht te brengen of ingeval zij vermoedelijk verbeurdverklaard zullen worden.

b) Aanwijzingen van verkoop

Wanneer er sprake is van aanwijzingen van verkoop in combinatie met externe tekens van rijkdom of verrijking, moet bijzondere aandacht besteed worden aan het bewarende beslag van de goederen waarop een verbeurdverklaringsmaatregel uitgevoerd zou kunnen worden, desgevallend bij equivalent (artikelen 35 tot 35ter van het Wetboek van Strafvordering).

c) Zaken die aan derden toebehoren

Gaat het om zaken die tot het bezit van een derde behoren en waarvoor een inbeslagname niet of niet langer nodig is om de waarheid aan het licht te brengen, dan moet rekening gehouden worden met arrest 65 van 3 april 2014 van het Grondwettelijk Hof (B.S. van 23 mei 2014, p. 40973 e.v.). Indien duidelijk blijkt dat de derde te goeder trouw is, zal niet tot een inbeslagname overgegaan worden omdat een verbeurdverklaring niet mogelijk is omwille van het ongrondwettige karakter van de bepalingen uit artikel 4§6 van de wet van 24 februari 1921, die afwijken van de artikelen 42 en 43 van het Strafwetboek. In voorkomend geval zal de inbeslagname opgeheven worden wanneer het onderzoek de goede trouw van de eigenaar ervan kon aantonen.

d) Secret professionnel

En cas de découverte de drogues illicites dans un contexte couvert par le secret professionnel (par exemple sur la personne d'un patient dans un hôpital), le détenteur du secret professionnel pourra remettre celles-ci à un service de police en ne communiquant que sa propre identité, et en mentionnant qu'il refuse de révéler l'identité de la personne concernée en raison du secret professionnel auquel il est tenu. Il en sera dressé procès-verbal ordinaire et les substances seront saisies.

A la réception du procès-verbal, le procureur du Roi appréciera l'existence du secret professionnel et, en fonction de cette appréciation, prendra toute mesure qu'il estimera utile.

e) Réduction des risques

Pour des raisons de santé publique, les seringues et/ou aiguilles non utilisées ne font pas l'objet d'une saisie par les services de police et sont, si la saisie n'est pas indispensable à la manifestation de la vérité, immédiatement restituées. Il suffit d'indiquer au procès-verbal que ces objets ont été découverts et d'en donner une description succincte.

5.3.2. Destruction avant jugement

L'article 4§7 de la loi du 24 février 1921 autorise la destruction ou mise hors d'usage immédiate des substances illégales, ainsi que les matières premières et le matériel utilisé ou destiné à la production illégale des substances visées par la loi précitée, y compris la culture de plantes d'où ces substances peuvent être extraites, par décision du procureur du Roi avec, le cas échéant, l'accord du juge d'instruction, et sauf l'hypothèse où leur conservation est nécessaire à la manifestation de la vérité.

Cette disposition, susceptible de porter atteinte au droit de propriété, déroge

d) Beroepsgeheim

Wanneer verdovende middelen ontdekt worden in een context die onder het beroepsgeheim valt (bijvoorbeeld bij een patiënt in het ziekenhuis), kan degene die door het beroepsgeheim gebonden is deze substanties aan een politiedienst bezorgen door enkel zijn eigen identiteit te vermelden en door aan te geven dat hij weigert de identiteit van betrokkene vrij te geven omwille van zijn beroepsgeheim. Dit zal zo in een gewoon proces-verbaal opgetekend worden, waarna de substanties in beslag genomen worden.

Bij ontvangst van het proces-verbaal beoordeelt de procureur des Konings het bestaan van het beroepsgeheim en neemt, naargelang deze beoordeling, alle door hem nuttig geachte maatregelen.

e) Risicobeperking

Omwille van de volksgezondheid zal de politie niet gebruikte spuit en/of naalden niet in beslag nemen en worden zij onmiddellijk teruggegeven wanneer de inbeslagname niet noodzakelijk is om de waarheid aan het licht te brengen. Het volstaat om in het proces-verbaal te vermelden dat deze voorwerpen ontdekt werden en om er een beknopte beschrijving van te geven.

5.3.2. Vernietiging vóór een vonnis

Artikel 4§7 van de wet van 24 februari 1921 maakt het mogelijk illegale stoffen, alsook de grondstoffen en het materiaal die gebruikt worden of bestemd zijn voor de illegale productie van de in deze wet bedoelde stoffen, met inbegrip van de verbouw van planten waaruit deze stoffen kunnen worden getrokken, onmiddellijk te vernietigen of buiten gebruik te stellen ingevolge een beslissing van de procureur des konings, na, desgevallend, het akkoord van de onderzoeksrechter, en op voorwaarde dat de bewaring ervan niet noodzakelijk is om de waarheid aan de dag te brengen.

Deze bepaling, die mogelijk in conflict komt met het eigendomsrecht, wijkt eveneens af

également à la procédure prévue à l'article 28 novies du Code d'instruction criminelle, en accordant moins de garanties et de recours à la personne qui se trouverait de la sorte privée de la jouissance d'un bien. Elle est donc à un double titre de stricte interprétation. En cas de contestation quant à la nature, l'utilisation ou la destination des substances ou autres choses saisies, il conviendra d'utiliser la procédure prévue à l'article 28 novies du Code d'instruction criminelle.

Lorsque les choses appartiennent à un tiers de bonne foi, il va de soi que les obstacles à la saisie relevés ci-avant sub 5.3.1.c. s'opposent, a fortiori, à la destruction immédiate.

S'agissant des drogues illégales dont la nature n'est pas contestée, leur destruction immédiate sera envisagée dans toute la mesure du possible. Lorsque l'exercice de poursuites pénales est envisagé, l'analyse et la saisie pourra porter sur un échantillon recueilli avec méthode, et le surplus pourra être détruit moyennant une description précise, si possible par documents photographiques. Lorsque les faits font l'objet d'un classement sans suite, les drogues illégales seront en principe immédiatement détruites, sauf décision contraire du ministère public.

Sans préjudice de règles légales ou de directives communes qui pourraient être établies à l'avenir, la procédure de destruction sera, par défaut, réglée par des directives du procureur du Roi, en fonction des disponibilités locales. Il en sera toujours dressé procès-verbal.

La destruction des drogues illégales saisies dans le cadre de constats par procès-verbal simplifié pourra faire l'objet d'un procès-verbal global transmis périodiquement au procureur du Roi selon ses directives et contenant le détail des substances détruites et la référence aux procès-verbaux simplifiés correspondants. Ce procès-verbal portera l'indice 60.L.

van de procedure uit artikel 28novies van het Wetboek van Strafvordering, doordat zij minder garanties en beroepsmogelijkheden biedt voor degene die zo niet langer van een goed kan genieten, en wordt dus best op dubbel vlak op een strikte manier geïnterpreteerd. Is er sprake van betwisting over de aard, het gebruik of de bestemming van de in beslag genomen substanties of andere zaken, dan dient de procedure uit voornoemd artikel 28novies van het Wetboek van Strafvordering toegepast te worden.

Wanneer de goederen toebehoren aan een derde die te goeder trouw is, spreekt het voor zich dat de in punt 5.3.1.c. vermelde argumenten die tegen een inbeslagname pleiten, de onmiddellijke vernietiging ervan eveneens onmogelijk maken.

Illegale verdovende middelen waarvan de aard niet betwist wordt, worden in de mate van het mogelijke onmiddellijk vernietigd. Is het de bedoeling strafvervolging in te stellen, dan kan overgegaan worden tot analyse en inbeslagname van een op deskundige wijze afgenomen staal, waarna de rest van de substantie mits een precieze beschrijving, indien mogelijk a.d.h.v. fotodocumenten, vernietigd zal kunnen worden. Worden de feiten geseponeerd, dan worden de illegale verdovende middelen in principe onmiddellijk vernietigd, behoudens andersluidende beslissing van het openbaar ministerie.

Zonder afbreuk te doen aan eventuele toekomstige wettelijke regels of gemeenschappelijke richtlijnen zal de vernietigingsprocedure, bij gebrek hieraan, op grond van de lokale beschikbaarheden geregeld worden door richtlijnen van de procureur des konings. Dit moet steeds zo in een proces-verbaal opgetekend worden.

De vernietiging van in beslag genomen illegale verdovende middelen in het kader van vaststellingen bij vereenvoudigd proces-verbaal kan het voorwerp uitmaken van een gebundeld proces-verbaal dat op geregelde tijdstippen aan de procureur des konings – overeenkomstig diens richtlijnen – bezorgd wordt, waarin de vernietigde substanties in detail weergegeven worden

en verwezen wordt naar de overeenstemmende vereenvoudigde processen-verbaal. Dit proces-verbaal draagt de preventiecode 60.L.

5.3.3. Confiscation

La confiscation des choses, avantages patrimoniaux, biens et valeurs visés aux articles 42 à 43 quater du Code d'instruction criminelle sera en principe requise si les conditions légales sont réunies.

Toutefois, en cas de poursuites du chef de vente de drogues illicites pour assurer sa consommation personnelle, la confiscation directe ou indirecte des avantages patrimoniaux tirés de l'infraction ne sera pas nécessairement requise.

Le cas échéant, le calcul théorique de l'avantage patrimonial sera réduit afin de ne pas soumettre le condamné à une peine déraisonnablement lourde (article 43bis al. 7 du Code pénal).

Les substances illégales et autres choses visées à l'article 4§7 de la loi du 24 février 1921 ne peuvent en aucun cas être remises au receveur des domaines, mais doivent être détruites lorsque la décision de confiscation est devenue définitive. L'interprétation restrictive qui s'impose en matière de destruction avant jugement n'a plus ici lieu d'être, puisque personne ne peut plus en revendiquer la propriété (article 4§7 al. 2 de la loi du 24 février 1921).

5.4. Poursuites

5.4.1. Détention par un majeur d'une quantité de cannabis à des fins d'usage personnel, sans circonstances aggravantes.

5.4.1.1. Détention-contravention

Il s'agit en réalité des faits d'importation, fabrication, transport, acquisition, culture et détention de cannabis pour l'usage personnel, sans circonstance aggravante,

5.3.3. Verbeurdverklaring

In principe wordt de verbeurdverklaring van zaken, vermogensvoordelen, goederen en waarden uit de artikelen 42 tot 43quater van het Strafwetboek gevorderd indien alle wettelijke voorwaarden aanwezig zijn.

In geval van vervolgingen omwille van verkoop van illegale verdovende middelen om enkel in persoonlijk gebruik te kunnen voorzien, zal de rechtstreekse of onrechtstreekse verbeurdverklaring van de uit het misdrijf gehaalde vermogensvoordelen niet noodzakelijk gevorderd worden.

De theoretische berekening van het vermogensvoordeel zal desgevallend verminderd worden om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen (artikel 43bis, lid 7, van het Strafwetboek).

De in artikel 4§7 van de wet van 24 februari 1921 vermelde illegale substanties en andere zaken mogen geenszins aan de ontvanger der domeinen overhandigd worden maar moeten vernietigd worden wanneer de beslissing tot verbeurdverklaring definitief geworden is. De restrictieve interpretatie die in het kader van een vernietiging vóór een vonnis vereist is, is hier niet meer nodig omdat niemand meer kan opeisen eigenaar van de goederen te zijn (artikel 4§7, lid 2, van de wet van 24 februari 1921).

5.4. Vervolgingen

5.4.1. Bezit door een meerderjarige van een hoeveelheid cannabis voor eigen gebruik, zonder verzwarende omstandigheden

5.4.1.1 Bezit (overtreding)

In de praktijk gaat het hierbij om de feiten van invoer, vervaardiging, transport, verwerving, het telen en bezit van cannabis voor persoonlijk gebruik, zonder

punis des peines prévues à l'article 2ter 1° à 3° de la loi du 24 février 1921, en application de l'article 61 §2, 1° de l'arrêté royal du 6 septembre 2017. En l'absence de récidive telle que prévue à l'article 2ter sub 2° et 3°, il s'agit d'une contravention prescrite au terme d'un délai de six mois, mais qui relève néanmoins de la compétence du tribunal correctionnel.

L'article 2ter, 2° et 3° organise un régime de récidive propre aux faits qualifiés contravention en vertu de l'article 2ter, 1° ; si la condamnation initiale ou la condamnation subséquente porte sur d'autres qualifications, ce régime n'est pas d'application. S'il s'agit néanmoins de deux infractions à la loi du 24 février 1921 ou ses arrêtés d'exécution, le régime de récidive organisé par l'article 5 de la loi du 24 février 1921 est d'application, à moins que les faits subséquents ne soient qualifiés de contravention.

En d'autres termes, aucun régime de récidive ne s'applique lorsqu'une infraction sanctionnée en vertu de l'article 2ter, 1° de la loi du 24 février 1921 (contravention) est commise après une première condamnation sanctionnée en vertu d'autres dispositions légales.

a. quantité ne dépassant pas trois grammes ou une plante (V. tableau col. I):

La détention-contravention, par un majeur, d'une quantité de cannabis ne dépassant pas trois grammes ou une plante à des fins d'usage personnel sera considérée comme relevant du degré de priorité le plus bas de la politique des poursuites.

b. quantité dépassant trois grammes ou une plante (V. tableau col. II) :

La détention-contravention, par un majeur, d'une quantité de cannabis dépassant trois grammes ou une plante à des fins d'usage personnel, pourra faire l'objet d'un classement sans suite ou d'une mesure

verzwarende omstandigheden, die beteugeld worden met de straffen uit artikel 2ter, 1° tot 3° van de wet van 24 februari 1921, met toepassing van artikel 61, §2, 1° van het koninklijk besluit van 6 september 2017. Is er geen sprake van recidive in de zin van artikel 2ter, 2° en 3° van deze wet, dan gaat het hierbij om een overtreding die na zes maand verjaart maar desondanks tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoort.

In artikel 2ter, 2° en 3° wordt een specifieke recidiveregeling vastgelegd voor de feiten die krachtens artikel 2ter, 1° als overtreding gekwalificeerd worden, maar indien de oorspronkelijke of de navolgende veroordeling betrekking heeft op andere kwalificaties, wordt deze regeling niet toegepast. Gaat het daarentegen om de twee inbreuken op de wet van 24 februari 1921 of de uitvoeringsbesluiten bij deze wet, dan is de in artikel 5 van deze wet van 1921 vastgelegde recidiveregeling van toepassing, tenzij de navolgende feiten als overtreding gekwalificeerd worden.

Er wordt met andere woorden geen enkele recidiveregeling toegepast wanneer een op grond van artikel 2ter, 1° van de wet van 24 februari 1921 bestrafte inbreuk (overtreding) gepleegd wordt na een eerste veroordeling krachtens andere wettelijke bepalingen.

a. een hoeveelheid cannabis van maximaal drie gram of één cannabisplant (cf. tabel kolom I)

Het bezit (overtreding) door een meerderjarige van een hoeveelheid cannabis van maximaal drie gram of van maximum één cannabisplant voor persoonlijk gebruik zal binnen het vervolgingsbeleid de laagste prioriteit krijgen.

b. een hoeveelheid cannabis van meer dan drie gram of één cannabisplant (cf. tabel kolom II)

Het bezit (overtreding) door een meerderjarige van een hoeveelheid cannabis van meer dan drie gram of één cannabisplant voor persoonlijk gebruik zal het voorwerp kunnen uitmaken van een

décrite ci-après sub 5.4.2, points 1 à 4.

Une citation ou un renvoi correctionnel ne seront en principe envisagés qu'en cas de non-respect des conditions imposées dans le cadre d'une de ces mesures.

5.4.1.2 Détention-délit

Il s'agit en réalité des faits d'importation, fabrication, transport, acquisition, culture et détention de cannabis pour l'usage personnel, sans circonstance aggravante, commis dans un établissement pénitentiaire, une institution de protection de la jeunesse ou un établissement scolaire, sur la voie publique ou en tout lieu accessible au public.

Ces faits sont punis des peines prévues à l'article 2ter 4° de la loi du 24 février 1921, en application de l'article 61 §2, 2° de l'arrêté royal du 6 septembre 2017.

a. quantité ne dépassant pas trois grammes ou une plante, sur la voie publique ou en tout lieu accessible au public, sans ostentation (V. tableau col. III) .

La détention-délit, par un majeur, d'une quantité de cannabis ne dépassant pas trois grammes ou une plante à des fins d'usage personnel sera considérée comme relevant du degré de priorité le plus bas de la politique des poursuites, lorsque les faits sont commis, sans ostentation, sur la voie publique ou en tout lieu accessible au public.

b. autres cas (V. tableau col. IV)

Lorsque la quantité détenue dépasse trois grammes ou une plante, ou lorsque les faits sont commis dans un établissement pénitentiaire, une institution de protection de la jeunesse ou un établissement scolaire, ou lorsqu'ils sont commis de manière ostentatoire sur la voie publique ou en tout lieu accessible au public, les faits de détention-délit pourront faire l'objet d'un

seponering, of één van de in 5.4.2., punten 1 tot 4, vermelde maatregelen.

In principe zal er enkel worden gedagvaard of naar de correctionele rechtbank worden doorverwezen wanneer de in het kader van één van deze maatregelen opgelegde voorwaarden niet nageleefd werden.

5.4.1.2. Bezit (wanbedrijf)

In de praktijk gaat het hierbij om de feiten van invoer, vervaardiging, transport, verwerving, het telen en bezit van cannabis voor persoonlijk gebruik, zonder verzwarende omstandigheden, in een penitentiaire inrichting, een instelling voor jeugdbescherming, een onderwijsinstelling, op de openbare weg of op elke voor het publiek toegankelijke plaats.

Deze feiten worden beteugeld met de straffen uit artikel 2ter, 4° van de wet van 24 februari 1921, met toepassing van artikel 61, §2, 2° van het koninklijk besluit van 6 september 2017.

a. een hoeveelheid cannabis van maximaal drie gram of één cannabisplant op de openbare weg of op elke voor het publiek toegankelijke plaats, niet-ostentatief (cf. tabel kolom III)

Het op de openbare weg of op elke voor het publiek toegankelijke plaats niet-ostentatief bezit (wanbedrijf) door een meerderjarige van een hoeveelheid cannabis van maximaal drie gram of van maximum één cannabisplant voor persoonlijk gebruik zal binnen het vervolgingsbeleid de laagste prioriteit krijgen.

b. andere gevallen (cf. tabel kolom IV)

Bij bezit van een hoeveelheid cannabis van meer dan 3 gram of van één cannabisplant of bij cannabisbezit in een penitentiaire inrichting, een instelling voor jeugdbescherming of een onderwijsinstelling of bij ostentatief cannabisbezit op de openbare weg of op elke voor het publiek toegankelijke plaats, zullen de feiten van bezit (wanbedrijf) het

classement sans suite ou d'une mesure décrite ci-après sub 5.4.2, points 1 à 4.

Une citation ou un renvoi correctionnel ne seront en principe envisagés qu'en cas de non-respect des conditions imposées dans le cadre d'une de ces mesures.

5.4.2. Détention par un majeur d'autres drogues illégales pour consommation personnelle, sans circonstances aggravantes (V. tableau col. V).

En fonction de la nature, de la combinaison et de la gravité des faits ainsi que de la personnalité de l'intéressé, le magistrat de parquet peut prendre la mesure qu'il estime adaptée parmi les mesures suivantes :

1. classement sans suite moyennant, éventuellement, avertissement par la police ou renvoi vers un service spécialisé d'assistance ou d'orientation pour toxicomanes;
2. probation prétorienne
3. extinction de l'action publique suite au paiement d'une somme d'argent en application de l'article 216bis du Code d'instruction criminelle;
4. extinction de l'action publique en application de l'article 216ter du Code d'instruction criminelle.

Les mesures ci-avant visées sub 2, 3 et 4 impliquent l'exercice de poursuites pénales en cas de non-respect des conditions. Il importe donc d'apprécier clairement l'opportunité des poursuites avant la mise en œuvre de l'une de ces mesures.

5. Si les mesures précitées sub 2, 3 ou 4 ne paraissent a priori pas de nature à soutenir un processus favorable à la situation de l'auteur du point de vue du respect de la loi pénale, une citation peut

voorwerp kunnen uitmaken van een seponering, of één van de in 5.4.2., punten 1 tot 4, vermelde maatregelen.

In principe zal er enkel worden gedagvaard of naar de correctionele rechtbank worden doorverwezen wanneer de in het kader van één van deze maatregelen opgelegde voorwaarden niet nageleefd werden.

5.4.2. Bezit door een meerderjarige van andere illegale verdovende middelen voor persoonlijk gebruik, zonder verzwarende omstandigheden (cf. tabel kolom V)

Op basis van de aard, de combinatie en de ernst van de feiten, enerzijds, en de persoonlijkheid van de betrokkene, anderzijds, kan de parketmagistraat de hem meest geschikt lijkende maatregel uit volgende lijst opleggen:

1. zondergevolgstelling mits eventueel een waarschuwing door de politie of een doorverwijzing naar een gespecialiseerde dienst voor bijstand aan of oriëntering van drugsverslaafden;
2. praetoriaanse probatie;
3. verval van de strafvordering na betaling van een geldsom, bij toepassing van artikel 216bis van het Wetboek van Strafvordering;
4. verval van de strafvordering na uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 216ter van het Wetboek van Strafvordering.

De hiervoor bedoelde maatregelen sub 2, 3 en 4 impliceren dat strafvervolgning ingesteld wordt wanneer de voorwaarden niet nageleefd worden. Het is dus van belang om duidelijk te evalueren of vervolging opportuun is alvorens één van deze maatregelen op te starten.

5. indien de hierboven bedoelde maatregelen sub 2, 3 en 4 er a priori niet toe zullen leiden verbetering in de situatie van de dader te brengen vanuit het oogpunt van de naleving

être envisagée. Les poursuites seront en principe engagées si les conditions imposées dans le cadre de ces mesures ne sont volontairement pas respectées.

van de strafwet, dan kan gedagvaard worden. In principe wordt vervolging ingesteld wanneer de in het kader van deze maatregelen opgelegde voorwaarden vrijwillig niet nageleefd werden.

En cas de poursuites correctionnelles, l'opportunité de requérir le prononcé d'une mesure probatoire sera examinée, en tenant compte, le cas échéant, des dispositions de l'article 9 de la loi du 24 février 1921 (conditions du sursis élargies).

In geval van correctionele vervolging zal nagegaan worden of het opportuun is een probatiemaatregel te vorderen, waarbij desgevallend rekening gehouden moet worden met de bepalingen uit artikel 9 van de wet van 24 februari 1921 (uitgebreide uitstelvoorwaarden).

Le procureur du Roi pourra prendre des directives plus précises, en fonction de circonstances locales ou d'événements particuliers et de la capacité des services de police.

De procureur des konings zal op grond van lokale omstandigheden of bijzondere situaties, en rekening houdend met de capaciteit van de politiediensten, steeds meer precieze richtlijnen kunnen uitvaardigen.

5.4.3. Détention d'une quelconque drogue illégale avec circonstances aggravantes (V. tableau col. VIII)

5.4.3. Bezit van eender welk illegaal verdovend middel, met verzwarende omstandigheden (cf. tabel kolom VIII)

Les faits punissables aux termes de la loi du 24 février 1921, qui en principe sont punis de peines correctionnelles mais qui deviennent des crimes lorsqu'ils sont assortis d'une des circonstances aggravantes énoncées à l'article 2bis, § 2 à 4, de la même loi font en principe l'objet de poursuites correctionnelles.

Voor de strafbare feiten in de zin van de wet van 24 februari 1921, die in principe met een correctionele straf bestraft worden maar misdaden worden wanneer ze gepaard gaan met één van de verzwarende omstandigheden uit artikel 2bis, §2 tot 4, van dezelfde wet, wordt in beginsel correctionele vervolging ingesteld.

5.4.4. Vente au détail

5.4.4. Detailverkoop

En ce qui concerne la vente de drogue en petites quantités, il convient de distinguer la vente par appât du gain (V. tableau col. VII) et la vente pour financer sa consommation personnelle. (V. tableau col. VI)

Wat de verkoop van drugs in kleine hoeveelheden betreft, dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de verkoop uit winstbejag (cf. tabel kolom VII) en de verkoop om het eigen gebruik te bekostigen (cf. tabel kolom VI).

Dans le premier cas, la vente au détail doit être considérée comme un maillon essentiel de la distribution organisée et largement ramifiée de drogue et l'approche répressive doit être identique à celle menée contre cette délinquance organisée (c'est-à-dire une approche explicitement répressive telle qu'une citation, un mandat d'arrêt, la saisie de véhicules et/ou d'avantages patrimoniaux,

In het eerste geval dient de detailverkoop beschouwd te worden als een essentiële schakel in de georganiseerde en wijdivertakte drugshandel en dient de strafrechtelijke aanpak identiek te zijn als deze die tegen deze vorm van georganiseerde delinquentie gevolgd wordt (m.a.w. een expliciet repressieve aanpak, zoals een dagvaarding, een

leur confiscation éventuelle, etc.).

aanhoudingsbevel, de inbeslagname van voertuigen en/of vermogensvoordelen, de eventuele verbeurdverklaring ervan, enz.).

Dans le second cas, il convient que le magistrat de parquet applique l'une des mesures recommandées au point 5.4.2 et 5.4.3

In het tweede geval dient de parketmagistraat één van de in de punten 5.4.2. en 5.4.3. aanbevolen maatregelen toe te passen.

Au moment d'établir le caractère de la vente, la quantité de drogue découverte constitue un élément d'appréciation considérable mais non déterminant - il doit notamment être tenu compte de diverses techniques de vente (rabatteurs, « drugrunners », vente dispersée...)

Op het moment dat de aard van de drugsverkoop bepaald wordt, is de hoeveelheid ontdekte drugs een belangrijk, zij het geen doorslaggevend criterium. Er moet namelijk rekening gehouden worden met verschillende verkooptechnieken (dealers, "drugrunners", verspreide verkoop,...).

5.4.5. Criminalité liée à la drogue

5.4.5. Drugsgelateerde criminaliteit

L'assuétude ne constitue en rien un motif justifiant, excusant ou au contraire aggravant a priori la commission d'infractions de droit commun.

Een drugsverslaving kan a priori op geen enkele manier een motief zijn dat het plegen van gemeenrechtelijke misdrijven zou kunnen verschonen of rechtvaardigen of, in omgekeerde zin, verzwaren.

La politique des poursuites pour les infractions de droit commun sera donc en principe considérée isolément. L'exercice de poursuites conjointes du chef d'infractions de droit commun et d'infractions visées à la présente circulaire sera donc apprécié en fonction de la politique des poursuites applicable à chaque type d'infraction.

Het vervolgingsbeleid voor de gemeenrechtelijke misdrijven dient dus in principe op een afzonderlijke manier vastgelegd te worden. De instelling van gezamenlijke vervolging voor gemeenrechtelijke misdrijven én de in deze omzendbrief behandelde strafbare feiten moet dan ook beoordeeld worden op grond van het vervolgingsbeleid dat op elk van beide misdrijftypes toegepast wordt.

La nature de la réaction pénale doit toutefois être déterminée en fonction de la gravité des faits, d'une part, et de la situation individuelle du délinquant, d'autre part.

De strafrechtelijke reactie moet niettemin ingegeven worden door enerzijds de ernst van de feiten en anderzijds de individuele situatie van de delinquent.

Dans le cadre du traitement pénal de ce type de criminalité, et si les conditions légales sont réunies, l'article 216ter du Code d'instruction criminelle sera, le cas échéant, appliqué en priorité.

Indien alle wettelijke voorwaarden aanwezig zijn, zal voor de strafrechtelijke afhandeling van deze vorm van criminaliteit desgevallend artikel 216ter van het Wetboek van Strafvordering op een prioritaire manier toegepast worden.

VI. EVALUATION

VI. EVALUATIE

Toute difficulté d'application de la présente circulaire sera communiquée sans délai au coordinateur principal du réseau d'expertise « stupéfiants ». Le team de coordination du

De hoofdcoördinator van het expertisenetwerk "Verdovende Middelen" zal onverwijld op de hoogte worden gebracht van elk probleem bij de

réseau d'expertise « stupéfiants » envisagera, à la lumière des informations ainsi communiquées, l'opportunité de proposer au Collège des procureurs généraux d'éventuelles modifications.

VII. ABROGATION

La circulaire ministérielle du 16 mai 2003 relative à la politique des poursuites en matière de détention et de vente au détail de drogues illicites, ainsi que la directive commune de la Ministre de la Justice et du Collège des procureurs généraux du 25 janvier 2005 relative à la constatation, l'enregistrement et la poursuite des infractions en matière de détention de cannabis (COL 2/2005) , sont abrogées.

VIII. ENTRÉE EN VIGUEUR.

La présente circulaire entre en vigueur à la date de sa diffusion.

toepassing van deze omzendbrief. Het coördinatieteam van dit netwerk zal op grond van deze informatie nagaan of het desgevallend opportuun is om het College van Procureurs-generaal wijzigingen aan de omzendbrief voor te stellen.

VII. OPHEFFING

De ministeriële omzendbrief van 16 mei 2003 betreffende het vervolgingsbeleid inzake het bezit van en de detailhandel in illegale verdovende middelen, en de gemeenschappelijke richtlijn van de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal van 25 januari 2005 omtrent de vaststelling, registratie en vervolging van inbreuken inzake het bezit van cannabis (COL 2/2005) worden opgeheven.

VIII. INWERKINGTREDING

Deze omzendbrief treedt in werking op de datum van verspreiding.

Bruxelles, le 18 juin 2018

Brussel, 18 juni 2018

Le Ministre de la Justice,

De Minister van Justitie,

Koen GEENS

Le procureur général près la cour d'appel à Anvers, Président du Collège des procureurs généraux,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen, Voorzitter van het College van Procureurs-generaal,

Patrick VANDENBRUWAENE

Le procureur général près la cour d'appel à Liège,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik,

Christian DE VALKENEER

Le procureur général près la cour d'appel à Gand,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent,

Erwin DERNICOURT

Le procureur général près la cour d'appel à Mons,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Bergen,

Ignacio de la SERNA

Le procureur général près la cour d'appel à Bruxelles,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel,

Johan DELMULLE